

Posudek školitelky na bakalářskou práci Anny Zvelebilové
„Vliv náklonnosti k subkultuře na posuzování atraktivity jejích členů“

Předkládaná práce sleduje možné vlivy kulturních fenoménů na mezilidské interakce, konkrétně bylo cílem práce zjistit, zda kostýmy, jež reprezentují v naší společnosti běžné subkultury či skupiny lidí, ovlivňují hodnocení atraktivity jedinců, kteří s danými subkulturami sympatizují. Téma je to velice zajímavé, a inovativní, a autorka se v teoretické části snaží propojovat pohled evoluční psychologie se zkoumanými kulturními fenomény. To se jí však dle mého názoru moc nedaří, a ačkoliv uznávám, že není snadné najít pojitko mezi dvěma velmi odlišnými liniemi výzkumu, bylo možné celou teoretickou část založit na některém obecnějším teoretickém konceptu, který vliv kulturních fenoménů na chování člověka v rámci evoluční psychologie propojuje. Sice se poslední kapitola věnuje jednomu z možných teoretických rámců, konkrétně teorii homogamie a komplementarity, nicméně jednotlivé kapitoly teoretické části, kde se autorka věnuje výzkumu subkultur, výzkumu atraktivity a zmíněné teorie homogamie a komplementarity, na sebe dle mého názoru nenavazují a působí jako izolované celky, kde si čtenář musí domyslet, proč vlastně autorka o těchto tématech v dané posloupnosti píše.

Nicméně musím vyzdvihnout empirickou část práce, která má tři části. Nejdříve autorka pomocí dotazníkové metody testuje, zda se lidé hlásící se k daným subkulturám věnují aktivitám, které bychom jim přikládali. Až na dvě otázky týkající se oblíbenosti společenských akcí se respondenti ze zkoumaných subkultur skutečně lišili v predikovaném směru. Dále autorka provedla polostrukturované rozhovory se 17 respondenty, jež se týkaly vlastních definic subkultur, a jejich popisů, které se z velké části shodovaly s odpověďmi získanými pomocí dotazníků. Díky těmto dvěma metodám si autorka mohla být jistá, že pro klíčový výzkum si zvolila respondenty, kteří se ke zkoumaným subkulturám skutečně hlásí. Cílem empirické části však bylo zjistit, zda sympatizování s danými subkulturami či skupinami lidí nějak ovlivní to, jak budou hodnotit atraktivitu neznámých jedinců v kostýmech reprezentujících tyto subkultury. Autorka prokázala kreativitu v náboru hodnotitelů z vybraných subkultur (celkem 94 osob), od nichž získala hodnocení atraktivity námi vytvořených stimulů z pilotní studie (tj. čtyř modelů a čtyř modelek nafotografovaných ve čtyřech kostýmech reprezentujících zkoumané subkultury). Předpokládali jsme, že pro ženy hodnotitelky bude reprezentace subkultur pomocí kostýmů hrát větší roli než u mužských hodnotitelů, neboť budou posuzovat jako atraktivnější zejména jedince ze stejné subkultury, k níž se samy hlásí. Toto se projevilo pouze u hodnotitelů a hodnotitelek hlásících se k disko subkultuře – tedy muži i ženy ze subkultury disko hodnotili signifikantně výše modely obléknuté do disko kostýmu. Nutno podotknout, že modelové v disko kostýmu byli obecně hodnoceni jako nejatraktivnější. Navzdory zajímavým výsledkům se však v empirické části objevuje řada nedotažeností, jako např. že u většiny statistických testů autorka z nějakého důvodu neuvádí hodnotu testu, jen hodnotu signifikance. Také v diskuzi a interpretaci výsledků se projevuje stejná tendence jak o v teoretickém úvodu – autorka podle mě nedokáže zajímavé výsledky dostatečně interpretovat a diskutovat s odbornou literaturou. Teorie homogamie a komplementarity už není zmíněná vůbec, stejně jako žádný jiný koncept, na nějž by bylo možné výsledky navázat.

Práci doporučuji k obhajobě, nicméně k výše uvedeným výtkám navrhuji hodnocení dobře.

V Praze 30.8.2012

Mgr. Jaroslava Valentová, Ph.D.
Centrum pro teoretická studia, UK a AVČR